

Kolonialkonferencen i London 1902.

Af

Vilhelm Schou.

»The weary Titan staggers under the too waste orb of its fate. We have borne the burden for many years.« Disse Ord af det Foredrag, hvormed Koloniminister Chamberlain aabnede Konferencen, kunne bruges som Motto for Englands Tanker, da dets Regering mødtes med de selvstyrende Koloniers Premierministre. Men Resultatet blev ikke nogen Lettelse af Byrden. De Forenede Kongerigers Budget vil efter Konferencen hvile lige tungt paa de engelske Skatteborgeres Skuldre, disse Folk, som ikke mange Sider af den officielle Beretning om Konferencen lade uomtalte. Det samlede Riges Forsvar modtog kun en ringe Forøgelse af Koloniernes Bidrag til Flaaden i Form af Tilsagn om gennem de forskellige koloniale Parlamenter at søge det sat op til 328,000 £. aarlig. Den største Koloni, Kanada, vilde endda intet yde. For Hærvæsenet naaede intet Forslag til Vedtagelse, her sluttede de andre Kolonier sig til Kanada i, at de selv vilde ordne disse Forhold; de frygtede Indgreb i deres Selvstyre, hvis der skulde stilles til Raadighed den lille men vel uddannede Troppestyrke, som Moderlandet ønskede til frit Brug overalt i det store samlede Rige.

Heller ikke for Handel og Skibsfart og alle de øvrige Erhverv, som fremmes herigennem, naaedes andet end Resolutioner, hvis Resultat maaske først ret sent vil vise

sig. Vel vedtoges det at søge Præferentialtold indført. Men som Koloniministeren forud bemærkede med en vis Bitterhed, det samme vedtoges paa den forrige Konference i 1897 uden at have ført til det ringeste. Ønsket om at tage Regres overfor Magter, der forbeholdt sig selv deres Kystfart eller gav Subsidier til deres Handelsflaade, fandt sit Udtryk i en Resolution, men denne indleddes med, at det var en Sag mere egnet til fremtidig Undersøgelse og Overvejelse end til umiddelbar Handling.

Dog frembyder Konferencen den største Interesse ogsaa for Udlandet. Dette vóð, at den engelske Titan ikke vil tænke paa at kaste Byrden af sig, og det vil gennem de engelske Ministres Udtalelser erfare, at der ikke kan blive Tale om at formindske denne Byrde. Den fulde Begrundelse heraf, af det vældige Riges Forhold med dets Forpligtelser og Krav er blevet fremlagt paa Konferencen af den engelske Regering for dette Udland, der er saa stærkt interesseret i, hvordan England indretter sine Finanser, og hvordan dets og det samlede britiske Riges Handel ordnes og udvikler sig.

Hvor lidt end Konferencen naaede at vedtage, er det dog ikke givet, at dens endelige Resultat dermed kan bedømmes paa Forhaand. Den officielle Beretning giver ikke andet end de engelske Ministres indledende Foredrag. Selve Forhandlingerne skulle ret naturligt holdes hemmelige. Man faar derfor intet Indtryk af de Tanker, hvormed Premierministrene ere dragne hjem. Men det skulde synes ret sandsynligt, at de aabne, alvorlige og kraftige Ord, som lode til dem fra den engelske Regering, ville trænge dybt ind i deres Sind for senere at slaa Rod hos deres Folk. Kolonierne staa nu ret uforstaaende overfor den store Rigstanke. Det er naturligt nok, de have, som Koloniministeren sagde, været optagne af Sager af mere hjemlig Interesse. Det er paa dette Punkt Forandringer maa ske, omend det kan ventes at ville tage lang Tid. Koloniernes Territorier ere vel uhyre store, men foreløbig nærmest en Byrde, i det mindste for

deres Finanser. Maalt efter Befolkningerne er det derimod smaa, tildels diminutive Stater, delte i mange selvstyrende Lande. Kanada har vel over 5 Mill. Indbyggere, men Australien kun 3,8 Mill., og af dets Stater ere kun to paa noget over 1 Mill., de fire andre have fra 170,000 til en halv Mill. Indbyggere. Ny Zeeland har 770,000, Kap har 540,000 og Natal 60,000 hvide Indbyggere. Endelig er Ny Foundlands Indbyggertal 210,000.

»Konferencens Maal er, udtalte Mr. Chamberlain, at knytte de Baand fastere, der forene os, for at styrke og grundlægge den Rigsenhed, paa hvilken Rigets Sikkerhed, ja jeg kan sige selve dets Eksistens beror. Der er kun tre Hovedveje, ad hvilke vi kunne nærme os dette Maal. For det første gennem vor politiske Forbindelse, for det andet ved en Form for kommerciel Union, for det tredje ved at overveje de Spørgsmaal, der vedrøre Rigsforsvaret.«

Hvad det første Punkt angaar, sagde han, at han maaske vilde blive anset for en Drømmer eller for altfor entusiastisk, men han vilde dog straks sige, at han ansaa Rigets politiske Føderation for at ligge indenfor Mulighedernes Grænse. Intet burde dog foregribes eller ske overilet. Krigen havde desuden vist, at stærke Baand allerede forenede alle. Men dernæst sagde han — og det samme ligger til Grund ogsaa for Marine- og Krigsministerens Udtalelser: »Tilbudet maa komme fra Kolonierne«. I nøje Sammenhæng hermed er det sikkert, at man stadig fremhævede den uforholdsmæssige Byrde af Pengeofre, der tynger paa Moderlandet, tildels udelukkende til Fordel for Kolonierne. »Hvis de Forenede Kongeriger stode alene som en Plet i det nordlige Ocean, udtrykte Chamberlain sig, er det sikkert, at dets Udgifter til Forsvaret vilde blive umaadelig formindskede. Det skyldes vore Forpligtelser overfor Kolonierne og det skyldes vor Handel med disse Kolonier, en Handel, hvori de selvfølgelig ere lige saa interesserede som vi, at det er blevet nødvendigt for os at gøre disse uhyre Krigsforberedelser«. Maaske bør det nævnes, at det modsatte nylig er blevet fremført,

idet en Udtalelse af Lord Grey er fremdraget, gaaende ud paa, at hvis England ikke havde Kolonierne, maatte det ofre endnu mere paa sin Flaade for at beskytte sin Handel. Men denne Udtalelse stammer fra 1853, da Grey fratraadte som Kolonialminister, og kan vel næppe uden videre overføres paa Nutidens Forhold, hvor Koloniernes Handel og Interesser ere ganske anderledes betydelige.

Angaaende en Handelsunion udtalte Chamberlain, at der var to Hovedpunkter at betragte. Det ene er, at det samlede Rige (The Empire) kunde blive selvunderholdende (self sustaining), det kunde indenfor sine Grænser frembringe saa at sige alt. Det andet Punkt er, at det nu, og særlig de Forenede Kongeriger, udfører og indfører det meste af sin Omsætning til og fra Ulandet. Denne Handel burde blive Rigets Indenrigshandel. Den burde gøres fri, den vilde da for en meget stor Del tilfalde Riget selv og ikke Ulandet. Koloniernes Finanser kræve dog stor Told, den spredte Befolkning gør direkte Skatter praktisk umulige, for dyre at opkræve. Men han vil ogsaa kalde det Frihandel, at der i et Land lægges Told paa Varer, som det ikke kan frembringe, eller hvis det kan frembringe dem, at der lægges en ligesaa høj indenlandsk Skat paa Varens Produktion, som Tolden er. Han udvikler dog ikke, hvordan dette skulde ske i Praxis; megen indenlandsk Produktion er det jo umuligt at beskatte, idetmindste vilde de nylig nævnte Umuligheder ved den direkte Beskatning ogsaa fremtræde her. Og en Told t. Eks. i Australien paa Varer, som dette Land ikke frembringer, vilde jo ikke fremme Englands Indførsel.

Han nøjes imidlertid med som det praktisk mulige at omtale Præferentialtold imellem Rigets Dele. Dette giver ham Anledning til at omtale det Fortrin — en Tredjedel mindre Told — som Kanada har givet England. Herom siger han rent ud, at Resultatet har været en fuldstændig Skuffelse. Indtil 1885 steg Englands

Indførsel til Kanada stadig. Dette Aar indførte Kanada imidlertid, for at skaffe sig Indtægter, en streng protektionistisk Tarif, og Englands Handel gik overordentlig tilbage. April 1897 indførtes Præferentialtolden, oprindeligt 25 $\frac{0}{10}$, fra 1900 33 $\frac{1}{3}$ $\frac{0}{10}$. Nedgangen i Englands Handel afløstes da vel af en Fremgang, men Fremgangen var endnu større for Udlandet, særlig de Forenede Stater. Fra kanadisk Side fremkom paa Konferencen en Imødegaaelse heraf. Den gaar ud paa, at der under Beskyttelsen er skabt en stadig voksende Industri, og tillige, at for mange Varer har Amerika en saa stor naturlig Fordel ved den kortere Transport — tunge billige Varer — at selv den største Begunstigelse ikke vilde hjælpe England. Endvidere sige Kanadierne, at for de Varer, hvor det kunde ventes, at England vilde faa Fordele af sit Fortrin, har det virkelig faaet det. De slutte med den Bemærkning, at hvis England ikke fuldt ud har benyttet sit Fortrin, saa er det ikke den kanadiske Regerings eller Skattesystems Skyld. Chamberlain fastholder imidlertid, at saalænge ikke Kolonierne muliggøre en stor engelsk Indførsel, vil det være umuligt for England at forøge sit Køb af deres Varer, da det saa ikke fra Kolonierne faar Penge til at betale saadanne Køb med. Han fortsætter: Den største Præferentialtarif, der dog udelukker engelske Varer, er ingen Tilfredsstillelse for os, selv om den medfører, at der er endnu mere Told paa fremmede Varer. Meningen er jo ret klar, Kolonierne maa nødvendig selv i Læ af Beskyttelse grunde en Industri, der laver de Varer, som England kan forsyne dem med. Der klages netop over, at Forbruget af visse engelske Varer er saa lille i Kanada. Standpunktet er jo iøvrigt meget naturligt for England med sin toldfri Import.

Kærnepunktet i det hele er dog Ordningen af Hær og Flaade og af Fordelingen af Udgifterne dertil. Hvor lidet her opnaaedes ved Konferencen, er nævnt. Men de Kræfter og Summer, der fremdeles maa sættes i Bevægelse paa disse Omraader, og Vigtigheden af de Interesser,

der skulle beskyttes ved militær Magt, ere af største Interesse og bleve klart belyste.

De engelske Skatteborgere maa nu til Hær og Flaade — ganske bortset fra de ekstraordinære Krigsudgifter — betale pr. Hoved godt 29 sh. aarlig, Kolonierne kun fra 2 til 3 $\frac{1}{2}$ sh. Stigningen har været meget stor fra 1897, tildels fordi andre Magter have forøget deres Flaader saa stærkt, navnlig Frankrig, Tyskland, de Forenede Stater og Rusland. Selv med de forøgede Bidrag, som efter Konferencen skulle søges bevilgede, ville Kolonierne dog kun betale 1 % af Flaadebudgettet, der er paa 31 Mill. £. Marineministeren Lord Selborne fremhævede, hvormeget andre, selv mindre Magter maa betale, t. Eks. Holland 1,4 Mill. og Argentina næsten 1 Mill. £ aarlig. Selve Krigsudgifterne vare for England 108 sh. pr. Hoved, for Kolonierne kun fra godt 2 sh. til 9 sh. Ialt kostede Krigen England 223 Mill. £ og Kolonierne knap 2 Mill. £, medens de efter Folketallet skulde have betalt 89 Mill. £ for at bidrage i samme Forhold som England. England stillede 356,000 Mand Tropper, Kolonierne 31,000; de sidstes Befolkning er (Farvede medregnet) 13 Mill. mod Englands 41 Mill.

For Aarene 1900 og 1901 er Englands Hærbudget forøget med 9 Mill. £. Dette er sket for at afhjælpe de Mangler, som Krigen har aabenbaret. Krigsministeren Mr. Brodrich og hans sagkyndige fældede meget haarde Domme over det koloniale Hærvæsen, der betegnes som helt eller tildels umuligt. Han omtaler i meget bestemte Udtryk den Mangel paa Uddannelse, som Krigen viste at Koloniernes, men rigtignok ogsaa de ny udskrevne engelske Soldater, havde. Ingen General vilde have kunnet forsvare at sende dem mod europæisk uddannede Tropper før efter Maaneders Forløb. Krigens Gang vilde være blevet ganske anderledes, hvis Boernerne havde haft en organiseret Hær, medens de nu kun var en væbnet Fjende.

Et Spørgsmaal, der straks paatrænger sig, gaas der nærmere ind paa. Det er Spørgsmaalet om, hvilke Farer der kunne true disse Kolonier. For os, der staa saa langt borte

derfra, synes de jo ikke at kunne være store. Men ligesom det er Handelen, der skal beskyttes, saaledes er det ogsaa Handelen, der frister Fjender frem. Medens Kolonierne vare unge og fattige, frembød de ingen Fristelser; nu ere de blevne rige og mægtige. som Mr. Chamberlain sagde. Mere bestemt udtrykte Premierministeren fra Ny Zeeland, Mr. Seddon, sig ved en Banket i London. Han oplæste nemlig et Referat af en Tale af den amerikanske Finansminister, Mr. Shaw, der havde sagt, at Souveræniteten over det stille Ocean vilde gaa over fra Union Jack til The Star and Stripes. »Maa vi ikke se en Fare heri, sagde Mr. Seddon, det er vor Pligt at være paa vor Post«. Marineministeren viste, hvorledes hver af Kolonierne laa indenfor en stor Sømagts Omraade. Japan var af Sømagterne blevet tvunget til selv at blive en Sømagt, der i indeværende Aar udgav 3,7 Mill. £ til sin Flaade, foruden hvad det alt havde anbragt i Skibe, Værfter osv.

Klarest udvikles disse Forhold maaske af den australske koloniale Overkommando: Kommunikationsmidlernes Udvikling har bragt Australien ud af sin tidligere Isolation, og de sidste 6 Aar have været Vidne til en stor Forandring i Magtfordelingen i Østen, hvis moderne Udvikling har bragt Australien ind paa Arenaen for Verdens Vædekamp. Japans, Ruslands, de Forenede Staters, Frankrigs og Tysklands nuværende Stilling derovre ere Kendsgerninger af den alvorligste Betydning for Australiens Interesser. De Forenede Staters Udvikling til at blive en oversøisk Magt ved Erhvervelsen af Portoriko og Filipinerne, Japans Udvikling, Forholdene i Kina, Udsigten til Panama-Kanalens Aabning, Ruslands Bestræbelser for at faa en Havn i det indiske Ocean og dets forøgede Interesser i Persien, alt dette tyder paa, at Havene Syd og Øst for Asien sandsynligvis ville blive Scenen for den fremtidige Kamp om det kommercielle Supremati.

Lord Selborne behandler Sagen ud fra Handelens Synspunkt, viser dens Størrelse i de forskellige Have og dens Fordeling mellem Moderlandet og Kolonierne. Det er en Handel paa mellem 1100 og 1200 Mill. £ om

Aaret, der skal opretholdes og beskyttes. Men fuldt ud forstaar man dog, hvilke Maal den engelske Flaade sætter sig, naar man læser Admiralitetets Betænkning. Efter i Korthed at have omtalt Principerne for Søkrig og Historiens Erfaringer og nævnt det afgjorte Supremati paa Søen som det ufravigelige Maal, hedder det:

»I det foregaaende forekommer ikke Ordet Forsvar. Det er med Hensigt at det er udeladt, fordi Hovedopgaven for den britiske Flaade ikke er at forsvare nogensomhelst Ting, men at angribe Fjendens Flaader og ved at overvinde dem at beskytte de britiske Lande, deres Skibsfart og Handel«.

Efter disse Bemærkninger om Konferencen kunne nogle faa Forhold maaske fortjene at fremhæves. Det britiske Riges Handel er som nævnt mellem 1100 og 1200 Mill. £. De engelske Ministre satte Handelen og Krigsflaaden i nøjeste Forbindelse, fra den australske Regering udkastedes endog den Idé at fordele Flaadeudgifterne efter Handelens Størrelse. De 31 Mill., som Flaaden koster, er 2,7 % af Handelens Beløb; det kan have nogen Interesse at sammenligne dette med andre Lande. For de Forenede Stater er Procenten 2,4, for Frankrig og Tyskland henholdsvis 3,4 og 1,6; navnlig det sidste Land har jo megen Handel over Land. Det britiske Riges Handel er en Fjerdedel af hele Verdens Udenrigshandel, dets Handelsflaade er Halvdelen og dets Skibsfart en Tredjedel af hele Verdens. Dertil kommer, at den britiske Handel, der næsten er lige saa stor som de Forenede Staters, Frankrigs og Tysklands tilsammen, tør siges at være, særlig for England, endnu mere uundværlig end for de andre Lande, da den bringer det de mest uundværlige Varer: Fødemidler, et Forhold der jo tidt er oplyst.

Koloniernes fra Moderlandets saa forskellige Stilling er omtalt. Den vigtigste af de selvstyrende Kolonier, Australien, hvor den største Fremtid ligger, kan imidlertid ikke fremvise udelukkende lovende Forhold; her vil et meget stort Arbejde sikkert blive nødvendigt for at gøre det til en virkelig stor Stat. Times omtaler i en ledende Artikel

flere mislige Forhold. Australien har for megen Tillid til sig selv og for lidt Kendskab til Forholdene i ældre Dele af Riget og Verden. Hvis den britiske Flaade ikke er Herre paa Havet, ville Voldsmænd kunne behandle Sydney og Melbourne ligesom Napoleon behandlede Hamborg. De engelske Statsmænd mangle dog ogsaa Kendskab til Kolonierne. Det organiserede Arbejderparti øver en uheldig Indflydelse baade paa Australiens Politik og dets Udvikling. Men derfor er der ogsaa begyndt en stor Udvandring fra dette Land til Sydafrika. Udelukkelsen af de »ikke hvide« Arbejdere i de tropiske Egne af Australien truer med at lamme al Foretagsomhed der, men det er Arbejderne i de store Byer, der bestemmer dette, og de ere næppe villige til at tage fat selv i Stedet for de farvede.

Ogsaa andre australske Forhold ere i det mindste meget mærkelige. Landet plages af Tørke, der nu har varet i adskillige Aar og er kulmineret sidste Aar. Faareflokkene ødelægges, endskønt man har maattet gribe til at fodre dem med Majs. Under disse sørgelige Forhold bringer et Blad dernede »Pastoralist Review« en Karrikatur, der viser en uhyre Blæksprutte, som med sine Arme udsuger Landet. Dette er bedækket med Kadavre af Dyr. Menneskene vanke sultne og ruinerede om, mange sejle bort. Paa Blæksprutten er skrevet nogle højst mærkelige Tal; til min Forbauselse har jeg ved at efterse gode engelske statistiske Opgivelser fundet, at de ere rigtige. Der staar: 7 Gouvernører, 14 Parlamentskamre, 6 Generalagenter, 55 Ministre, 769 Parlamentsmedlemmer, uhyre civil Administration, Statsgæld 207 Mill. £. Man erindre, at dette angaar et Land med 3,800,000 Indbyggere, en halv Gang flere end Danmark har. Gouvernørerne ere lønnede med fra 3700—12000 £, Ministrene med omkring 1000 £, de fleste Parlamentsmedlemmer have 200—300 £ om Aaret. Men mere Skade end disse Udgifter synes dog en saa overvældende og splittet Regerings- og Lovgivningsmagt at maatte kunne gøre. Gælden er altsaa 3700 Mill. Kr., hvilket

svarer til 2500 for Danmarks Vedkommende. Mellem Halvdelen og to Tredjedele af den synes dog brugt til Jernbaneanlæg, Vandforsyning etc. Jernbanerne yde derfor ogsaa en stor Del af Staternes Indtægter, der ere ca. 28 Mill. £. Af Indtægterne udgøre Skatterne ca. 10 Mill. £, deraf Told 7 Mill. Skatterne og særlig Tolden ere altsaa meget betydelige. Der er meget heri, der forklarer Koloniernes Stilling til Moderlandets Opfordringer om at dele dets Byrder og naa op til dets større Syn paa det fælles Vel.

Hvis en Handelsunion eller anden virksom Form for større Samhandel mellem det britiske Riges Dele ikke kommer i Stand, vil det jo være en Fordel for den øvrige Verden. Denne vilde paa den anden Side føle en vis Beroligelse, hvis Trykket paa de engelske Skatteydere lettes ved Penge fra Kolonierne i Stedet for ved en mulig Fortsættelse af den paabegyndte Omordning af Skatterne med de nye indirekte Skatter paa Varer. Ejendommeligt nok er det, at Danmark allerede paa Grund af den engelske Kultold betaler for hver af sine Indbyggere omtrent lige saa meget til den engelske Statskasse som Australien gennem sit Flaadebidrag af 200,000 £.

Men det bør, hvordan det end gaar, ikke lades ude af Sigte, at det for Udlandet sikkert vil være fordelagtigere at bevare sin nuværende Del af den britiske Handel, selv om den belastes lidt til Fordel for den engelske Statskasse, end at se store Dele af denne Handel gaa over til at blive interbritisk. Saalænge Kolonierne beholde deres Beskyttelse, vil Englands Afsætning til dem være begrænset, og det maa dels søge sig Salgsmarkeder i Udlandet og være interesseret i dem, dels kan det ikke købe saa meget af Kolonierne og maa derfor forsyne sig andet Steds fra. England vil altid handle paa de bedste Markeder; det vil derfor være af stor Betydning at blive og vedblive at være blandt disse.